

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 28762-2026 /

Onderwerp: Begroting 2027, jaarrekening en jaarverslag 2025 en meerjarenplan 2027 – 2030 van het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Auteur	: Marcel Jacobs
Team	: Informatie- en gegevensbeheer
E-mail	: Marcel.Jacobs@gemeentemaashorst.nl
Port.	: H.W. van den Broek

Effect op de begroting

☒ Ja ☐ Nee

Onderwerp

Begroting 2027, jaarrekening en jaarverslag 2025 en meerjarenplan 2027-2030 van het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Voorstel

- 1 Kennis te nemen van de begroting 2027 van het BHIC
- 2 In te stemmen met de volgende zienswijze op het meerjarenplan 2027 – 2030:
Wij nemen met waardering kennis van het voorliggende plan. Het is van belang dat de balans bewaakt wordt tussen de ambitie (meerjarenbeleidsplan) en de uitvoeringscapaciteit. Om die reden vragen wij aandacht voor de financiële haalbaarheid, mede in het licht van externe ontwikkelingen en toenemende data(-kosten). Wij verzoeken het BHIC ons tijdig te informeren bij een (dreigende) overschrijding van de begroting, inclusief scenario's om binnen budget te blijven dan wel een onderbouwde noodzaak voor aanvullende investeringen. Daarnaast geven wij in overweging om samenwerking op het gebied van AI-kennis en -kunde te verbreden naar gemeenten. Tot slot verzoeken wij betrokken te worden bij de ontwikkelingen rondom digitalisering, AI en de effecten van de nieuwe Archiefwet.

Inleiding

Het BHIC heeft een wettelijke taak en een maatschappelijke taak. De wettelijke taak bestaat uit het goed, geordend en toegankelijk beheren van de archieven die aan het BHIC zijn overgedragen. Dit alles conform de Archiefwet en de daaruit voortvloeiende richtlijnen. De maatschappelijke opgave is de verbreiding van de kennis van de Brabantse geschiedenis. Deze doelstelling wordt gestuurd door de operationele missie: meer publiek, meer divers publiek, meer tevreden publiek. Dit zijn ook de taken die het BHIC voor de gemeente Maashorst uitvoert. Er worden geen specifieke taken voor de gemeente Maashorst uitgevoerd. Het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) heeft de begroting 2027 aangeboden aan de 10 deelnemende gemeenten, 2 waterschappen en het Rijk. De gemeenteraad krijgt

de mogelijkheid om zijn zienswijze ten aanzien van deze begroting en het meerjarenplan 2027-2030 “Het geheugen van Brabant, voor de toekomst van Brabant” kenbaar te maken.

De begroting 2027 is opgesteld naar aanleiding van de kadernota die op 26 februari 2026 in de gemeenteraad is behandeld.

Beoogd effect

Controle op de uitgave van gemeenschappelijke regelingen.

Argumenten

1.1 *Indexeringssystematiek is weer hervat*

Naar aanleiding van de verslechterde financiële situatie van gemeenten, heeft het BHIC in de begroting 2026 éénmalig geen indexering opgenomen en zo een structurele bezuiniging doorgevoerd. Zoals vorig jaar afgesproken met o.a. het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt de indexeringssystematiek in 2027 weer hervat.

1.2 *De begroting 2027 en de meerjarenbegroting 2028-2030 zijn structureel sluitend*

Ook voor het BHIC stijgen de kosten en sommige kosten stijgen harder dan de indexering. Om de begroting 2027 sluitend te krijgen, heeft het BHIC de keuze gemaakt om de inhuur budgetten te verminderen. Dit heeft echter wel gevolgen voor de uitvoeringscapaciteit. Het is van belang de balans te bewaken tussen de ambitie (meerjarenbeleidsplan) en de uitvoeringscapaciteit van het BHIC.

1.3 *De meerjarenbegroting is opgesteld in de lijn van de begroting 2027*

Bij de meerjarenbegroting is er geen indexering toegepast en deze is dus op basis van prijspeil 2027. Normaal wijkt de meerjarenbegroting dan ook niet wezenlijk af. In deze meerjarenbegroting is dat echter anders, omdat er afspraken zijn gemaakt over de bekostiging van het e-depotvoorziening van het BHIC.

2.1 *Zienswijze op Meerjarenplan 2027 – 2030*

De komende jaren kenmerken zich door veranderingen: digitalisering en AI vragen om nieuwe afwegingen in archivering en dienstverlening. De nieuwe Archiefwet leidt niet alleen tot uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regeling, maar stelt ook nieuwe eisen aan de overbrengingstermijn en te maken afwegingen in openbaarheid en privacy. Het BHIC wil hierin partner zijn voor de deelnemers. Het meerjarenplan vormt de basis voor de gezamenlijke koers voor de komende jaren en geeft richting aan de wijze waarop samen met de deelnemende gemeenten en waterschappen wordt gewerkt aan de uitvoering van de opgaven. Het is van belang dat de balans bewaakt wordt tussen de ambitie (meerjarenbeleidsplan) en de uitvoeringscapaciteit. Om die reden wordt in de reactie aan het BHIC aandacht gevraagd voor de financiële haalbaarheid, mede in het licht van externe ontwikkelingen en toenemende data(kosten). Het BHIC wordt gevraagd ons tijdig te informeren bij een (dreigende) overschrijding van de begroting, inclusief scenario's om binnen het budget te blijven, dan wel een onderbouwde noodzaak voor aanvullende investeringen. Daarnaast wordt in overweging gegeven om samenwerking op het gebied van AI-kennis en -kunde te verbreden naar gemeenten. Gemeenten dienen betrokken te worden bij de ontwikkelingen rondom digitalisering, AI en de effecten van de nieuwe Archiefwet.

Kanttekeningen

1.1 Bekostiging van de e-depotvoorziening

Met een groeimodel over 4 jaar groeit de bijdrage van de aangesloten organisaties van het BHIC voor de realisatie van een e-depotvoorziening. Deze voorziening is ontwikkeld voor het blijvend bewaren van de daarvoor in aanmerking komende digitale informatie van de deelnemers. In 2027 (4^e jaar) zal deze bijdrage groeien naar € 0,85 per inwoner. Vanaf 2028 wordt deze bijdrage toegevoegd aan de reguliere bijdrage die de gemeente Maashorst betaalt en volgt vanaf dan de jaarlijkse indexering.

De meerkosten van de e-depotvoorziening in de periode tot 2027 worden mede gedekt uit de bestemmingsreserve e-depot.

Financiën

De jaarlijkse bijdrage aan het BHIC stijgt naar € 319.000. Dit is € 19.000 hoger dan momenteel is opgenomen in de meerjarenbegroting 2026 van de gemeente Maashorst. Deze stijging sluit aan bij het beeld dat het BHIC heeft gepresenteerd in de kadernota.

De toename van de lasten is het gevolg van indexatie. Er is geen sprake van nieuw beleid. De hogere lasten worden opgevangen binnen de reguliere indexatie die de gemeente Maashorst hanteert.

Duurzame ontwikkeling

Het BHIC-bestuur heeft een onderzoek gedaan naar mogelijke verduurzamingsmaatregelen door een EPA-U (Energie Prestatie Advies Utiliteitsgebouwen). De doelstelling hiervan is te onderzoeken of het gebouw met een verbeterd installatieconcept zo optimaal mogelijk kan verduurzamen en het energieverbruik verder kan reduceren. Er zijn 6 aanbevelingen gedaan en globaal doorgerekend, waarbij het bestuur BHIC bij de prioritering zich richt op hetgeen snel te realiseren is. Bij de verduurzamingsmaatregelen worden genoemd: bijstellen stooklijnen, Ledverlichting, ventilatie, infiltratie, HR++glas en warmtepomp. Na implementatie van een Energie Management Systeem (EMS) en een Gebouw Automatisering Controle Systeem (GACS) in 2026 kan in 2027 een goede monitoring van het energieverbruik uitvoert worden. Met deze data kunnen analyses gemaakt worden en aanpassingen doorgevoerd worden waar het meeste rendement valt te behalen. Vervanging van installaties of bouwkundige elementen zal altijd integraal worden bekeken en de afweging worden gemaakt wat de meest duurzame oplossing kan zijn. Verduurzaming is ook I van de selectiecriteria bij aanbestedingen waarbij de voorkeur zal gaan naar kosteneffectieve maatregelen.

Participatie

Van gemeente Meierijstad hebben we een adoptievoorstel ontvangen wat als basis heeft gediend voor dit voorstel. Het adoptievoorstel is aangepast naar de gemeente Maashorst. In overleg met de financieel consulent is de paragraaf Financiën gevuld.

Communicatie

De zienswijze zal kenbaar gemaakt worden aan het BHIC na vaststelling in de gemeenteraad.

Vervolg

Naar aanleiding van de zienswijzen van de deelnemende gemeenten en waterschappen stelt het BHIC de definitieve begroting en meerjarenplan op.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Aanbieding jaarstukken door BHIC
2. Ontwerp begroting 2027 BHIC
3. Zienswijze aan BHIC

Bijlagen ter informatie

1. Jaarrekening 2025 BHIC
2. Jaarverslag 2025 BHIC
3. Zienswijze Kadernota 2027 inclusief reactie BHIC

Maashorst, 19 mei 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

J.A. van der Pas